

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด 2) ศึกษาประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,194 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ จำนวน 26 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 ตอนที่ 2 แบบสอบถามประสิทธิผลของการบริหารวิชาการ จำนวน 24 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และด้านการประเมินกลยุทธ์ ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด พบว่า โดยรวม ($r_{xy} = 0.70$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด คือ ด้านการประเมินกลยุทธ์ (X_3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (X_4) และด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R) เท่ากับ 0.713 ค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R^2) เท่ากับ 0.508 ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด ได้ร้อยละ 50.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถนำมาเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\begin{aligned}\hat{Y}_{\text{tot}} &= a + b_3X_3 + b_4X_4 + b_2X_2 \\ &= 2.270 + 0.223X_3 + 0.097X_4 + 0.080X_2\end{aligned}$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = 0.401Z_{X3} + 0.177Z_{X4} + 0.131Z_{X2}$$

ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ (X_1) ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

5.2.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และด้านการประเมินกลยุทธ์ ตามลำดับ ตามลำดับ จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความสามารถในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนากลยุทธ์ได้ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารต้องสามารถแปลงกลยุทธ์ให้เป็นการปฏิบัติจริงในโรงเรียน ซึ่งอาจ

เกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากร การสื่อสารกับบุคลากร และการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของทีมงาน โดยการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านการกำหนดกลยุทธ์ก็เป็นสิ่งสำคัญ ดังที่ Michael A. Hitt et al. (2010 : 437-444) ได้กล่าวว่า ผู้นำต้องมีความสามารถในการวางแผนและใช้ทรัพยากรทั้งทางการเงิน บุคลากร เทคโนโลยี และอื่น ๆ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า ซึ่งเช่นเดียวกับ Brent Davies (2003 : 1) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการประสานความร่วมมือทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างแท้จริง โดยวัฒนธรรมองค์กรที่ดีจะช่วยสนับสนุนการทำงานร่วมกันและการพัฒนานวัตกรรม ใหม่ ๆ ในการศึกษา ส่วนด้านการประเมินกลยุทธ์เป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม โดยการประเมินผลจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตรวจสอบประสิทธิภาพและปรับปรุงกลยุทธ์ตามผลลัพธ์ที่ได้รับ ดังที่ Kimberly B Boal & Robert Hooijberg. (2000 : 2) ได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า ผู้นำต้องสามารถสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเป็นแรงบันดาลใจให้กับทีมงาน วิสัยทัศน์ที่ดีจะช่วยให้ทุกคนในองค์กรมีความเข้าใจและมุ่งมั่นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ดังเช่น Alex A. & Vincent N. Machuki. (2018 : 124) ได้กล่าวเสริมอีกว่า การเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในองค์กร ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และสามารถปรับกลยุทธ์ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ ดังที่งานวิจัยของ ณรงค์ รัตนโสภา และคณะ (2565 : 102) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐาน การอาชีวศึกษา และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่มีผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐาน การอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี การวิจัยนี้มีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี จำนวน 317 คน ซึ่งแบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 48 คน และครู จำนวน 269 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติต่าง ๆ เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิง กลยุทธ์ของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กร, ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติ อย่างมีคุณธรรม, ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์, ด้านการกำหนดกลยุทธ์ เช่นเดียวกับงานวิจัย ของธนกร สร้อยสวรรค์ และคณะ (2565 : 50) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของ

ผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แต่ละด้าน การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด รองลงมาคือการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ และการกำหนดกลยุทธ์ ดังที่งานวิจัยของพิชญ์ สมจิตร และสมใจ ภูมิพันธ์ (2563 : 5) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร รองลงมา คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร และส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ($X = 4.15$) เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของจุฑามาศ แสนสุข (2564 : 63) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การกำหนดทิศทางขององค์กร และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ตามลำดับ ดังที่สุชาวลี ทองโพธิ์ใหญ่ และนิยดา เปี่ยมพิชนะ (2566 : 6) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ รองลงมา คือ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ตามลำดับและด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ เช่นเดียวกับวรวิษา ฮวดศรี และคณะ (2564 : 109) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กร ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ ตามลำดับ ดังที่พระครูประโชติสารนิวัตร (ลมนนตรี) และคณะ (2565 : 716) ได้ศึกษารูปแบบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ตัว มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีน้ำหนักขององค์ประกอบ

เรียงลำดับจากค่ามากไปน้อย ได้แก่ การริเริ่มสร้างสรรค์ การควบคุมประเมินกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดตราด มีความสามารถในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการพัฒนากลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก โดยด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความสำคัญที่สุดซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากรและการสื่อสารกับบุคลากร นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา รวมถึงการประเมินผลและปรับปรุงกลยุทธ์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในสถานศึกษา โดยการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่จะช่วยให้เกิดการทำงานร่วมกันและนวัตกรรมในระบบการศึกษา และการประเมินกลยุทธ์จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตรวจสอบและปรับปรุงผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2 ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้ผลการศึกษาเหล่านี้สามารถสรุปได้ว่าผู้นำสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพในทุกด้าน การพัฒนาระบบการเรียนรู้และหลักสูตรควรได้รับการสนับสนุนต่อไป ในขณะที่การประเมินผลและการนิเทศอาจต้องมีการวางแผนและปรับปรุงเพิ่มเติม เพื่อสร้างความก้าวหน้าในด้านการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ดังที่กฤตชญา วิเชียรเพริศ และคณะ (2559 : 6) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยพระระดับที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยระดับนักเรียนที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เช่น การสนับสนุนของผู้ปกครอง, พฤติกรรมด้านการเรียน, และแรงจูงใจในการเรียน มีอิทธิพลทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เช่น คุณภาพการสอนของครู มีอิทธิพลทางสถิติที่ระดับ .001 ปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เช่น วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร, พฤติกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ, และบรรยากาศโรงเรียน มีอิทธิพลทางสถิติที่ระดับ .01, .05, และ .05 ตามลำดับ วัฒนธรรมโรงเรียนมีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของคุณภาพการสอนของครูที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับกัสมิ อัสวภูมิ (2565: 77) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอำนาจเจริญ อยู่ในระดับมาก

ที่สุด ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอำนาจเจริญ อยู่ในระดับมากที่สุด มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอำนาจเจริญ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอำนาจเจริญเป็นการให้ความไว้วางใจ การกระตุ้นการใช้สติปัญญา การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ดังที่ชนัญญา ประสิทธิ์พรพงศ์ (2559 : 227) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนวีรศิลป์ จังหวัดกาญจนบุรี การวิจัยผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการที่โรงเรียนวีรศิลป์ จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.46 และ SD = 0.391) โดยในด้านการบริหารโรงเรียน พบว่าด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดและด้านการปฏิบัติตามแผนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ในด้านงานวิชาการพบว่าด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดและด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมจังหวัดตราดมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพในทุกด้าน แต่ยังคงควรมีการวางแผนและปรับปรุงในด้านการประเมินผลและการนิเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและมีคุณภาพในอนาคต การสนับสนุนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรจะเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

5.2.3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด โดยรวม ($r_{xy} = 0.70$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การประเมินกลยุทธ์ (X3), การสร้างวัฒนธรรมองค์กร (X4), และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X2) มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีผลอย่างมากต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ด้วยเหตุนี้ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทั้งสามด้านนี้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนาและการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพและยั่งยืน ดังที่พนมพร เกริกขจรณัฐรัฐ และชัยยนต์ เพาพาน (2566 : 164) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 อีกทั้งวุฒิชัย พวงพิลา (2566 : 155) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 เช่นเดียวกับวิมลรัตน์ ศรีวะรัมย์ และคณะ (2566 : 226) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในยุค 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง มีความสัมพันธ์ กันทางบวกใน ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับ การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในทุกด้าน เพื่อสร้างประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการอย่างยั่งยืน ในอนาคต ทั้งนี้ควรมีการประเมินผลและปรับปรุงกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ.

5.2.4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด คือ ด้านการประเมินกลยุทธ์ (X3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (X4) และด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X2) มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R) เท่ากับ 0.713 ค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R²) เท่ากับ 0.508 ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด ได้ร้อยละ 50.10 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ดังที่พนมพร เกริกขจรณัฐรัฐ และชัยนนต์ เพาพาน (2566 : 164) ได้ศึกษาภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาสามารถพยากรณ์และร่วมกันทำนายผลประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยให้ตัวแปรที่ดีที่สุดในการ สร้างสมการ ได้แก่ ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิกิริยา ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร และด้านการกำหนด ทิศทางกลยุทธ์ได้ร้อยละ 34.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งศิริลักษณ์ ทิพน้อม และ คณะ (2559 : 73) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหาร เชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับ วิมลรัตน์ ศรีวะรมย์ และคณะ (2566 : 226) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัด ระยอง ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่กล่าวถึง โดยเฉพาะในเรื่องของการประเมิน กลยุทธ์ (X3), การสร้างวัฒนธรรมองค์กร (X4), และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X2) ซึ่งภาวะผู้นำเชิง กลยุทธ์มีความสำคัญในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริม

การเรียนรู้และนวัตกรรม โดยเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิผลของการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

5.3.1.1 จากผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประเมินกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ รวมถึงสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรม เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.3.1.2 จากผลการวิจัยประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด พบว่า ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการนิเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและสังคม โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเรียนการสอน รวมทั้งพัฒนาระบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและยุติธรรม เพื่อติดตามความก้าวหน้าและพัฒนาศึกษา

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยต่อไป และเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอแนะวิธีการวิจัยต่อไปนี้

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

5.3.2.2 ควรมีการเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา กับสถานศึกษาที่ยังไม่เข้าเป็นสถานศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

5.3.2.3 ควรมีการติดตามผลระยะยาวเพื่อพัฒนาไปสู่การวิจัยเชิงคุณภาพ